

Referat fra Haste-beboermøde om Asbest i kælderen.

Tirsdag den 9 april 2024 kl. 18.00 på Karens Minde Lokale Stuen på 1 sal.

Tilstede: Omkring 21 beboere inklusive Simon, Keld, Rene, Iben og Sara fra bestyrelsen. Rådgiver: Allan Stokkebro fra Topdahl, Ekspert: Jens Christian Sterner fra Hussvamp Laboratoriet. (HSL)

Formand Simon bød velkommen og præsenterede dagsorden, orienterede om rørprojektet og asbestsituationen i kælder. Rådgiver Topdahl og Ekspert Jens Christian Sterner fra Hussvamp laboriet blev præsenteret som gæster og der blev lagt op til spørgsmål efter gennemgang af kælderundersøgelsen. Herefter blev ordet givet videre til Keld fra bestyrelsen der præsenterede forløbet af kælderundersøgelsen.

1. 12/12-23 blev der taget stikprøver og visuelle illustrationer for at analysere niveauet af asbest og udarbejde en analyse.
2. 6/2-24 afholdes et møde med rådgivere for at lave en total kortlægning og hvor der findes flere brud på rør. Der skal herefter konstateres det reelle omfang af asbestforurening.
3. 9/2-24 Information om observering af asbest i kælderen ophængt i opgange.
4. 12/2-24 14dages varsling om indsamling af nøgler samt information på tavlerne i alle opgange og postkasser. Nøgler til kælderrum bliver indsamlet.
5. Den 5+7/3-24 der foretages prøver i samtlige kælderrum. 128 prøver.
6. Den 26/3-24 modtager bestyrelsen Svampelaboratoriets rapport der viser asbest i 30% af prøverne. Der anbefales en nedlukning af de kælderområder, hvor der er blevet påvist asbest.
7. 2/4-24 Påbegyndes rengøring af de kælderopgange der har fået påvist asbestforurening. Mozartsvej 15 er rengjort først så de erhvervsdrivende igen kan have kunder. Efterfølgende er rengøring af opgangene i Strausvej 13 og 15 i gang så det igen bliver muligt at benytte trapperum.

Allan fra Topdal tog over og orienterede om at Asbestudredning / sanering bliver sendt i udbud i uge 18/19.

Der blev i 2023 udarbejdet et budget til asbestudredning i forbindelse med rørprojektet. Men der er kommet skærpede krav til hvad håndværkerne må arbejde i mht. asbest, derfor er denne mere omfattende undersøgelse igangsat og det bliver noget dyrere end først budgetteret med. Samtidig med asbestsaneringen bliver vores rørbudget også sat i udbud. Det er planen at få sat asbestsaneringen i gang så hurtigt som muligt så vi kan få frigivet kælderen og komme videre med rørprojektet. Der skal asbestsaneres før rørprojektet kan gå i gang.

Asbestsaneringsprocessen vil komme til at tage ca. 8 uger. Rådgiver håber på at saneringen kan ske i sommerperioden, juni, juli så rørprojektet kan påbegyndes i september.

Jens fra Hussvamp Lab bemærker at rengøringen også er for beboernes sikkerhed og sundhed ikke kun for håndværkernes skyld.

Spørgsmål fra beboere:

- Hvordan kommer rengøringen af kælderrum og evt inventar til at foregå?

– Jens fra HSL: I princippet bliver hver ting rengjort med støvsuger. Alt i de berørte rum vil blive taget ud, rengjort og sat på plads igen. Rengøringen tages meget alvorligt og der bliver lavet stikprøvekontrol for at sikre kvaliteten og der skal laves en afslutningskontrol foretaget af Svampelaboratoriet. Der bliver ikke brugt farlige kemikalier til rengøring. Effekter bliver støvsuget og tørret af. Der har tidligere været asbestrengøring, hvor tre rum blev saneret for dengang 100.000DDK

- Kan man have indflydelse på hvad der bliver rengjort og hvad der smides ud fra ens eget kælderrum?

Svar: Inventar, der kan have asbest på sig, skal håndteres som asbestaffald, så det kan give bedre mening at sanere det hele. Dvs alt bliver rengjort.

- Hvis man har et af de berørte kælderrum, er man så blevet udsat for asbest hvor stor er risikoen for at man bliver syg?

Svar: Man ved at eksponering er giftigt og der er en sammenhæng mellem hvor meget man har været udsat for asbest og om man udvikler en sygdom. Men der blev ikke givet et konkret svar.

- Hvilke kælderrum vil blive saneret,

Det er alle kælderrum markeret med rødt eller som ligger op ad røde rum, som skal saneres.- Alle kælderrum markeret med rødt bliver saneret.

- Hvordan skal man forholde sig med fx julepynt og tøj, der er blevet båret op i lejligheden?

Rengøring er en støvsugning og afvaskning. Man må ikke lave en asbestsanering selv. Der skal professionelle til rengøring.

Jens fra HSL mener ikke at det giver mening at få asbestsaneret sin lejlighed, men det er op til beboerne selv, at vurdere hvordan de vil håndtere deres private beboelse.

-Hvor meget bliver der spærret af ved de berørte kælderrum? Og hvor meget kan det have spredt sig.

Som udgangspunkt er der spærret af 2x2m rundt om de berørte områder. En del af den spredning man kan se, passer med de steder, der har været vand i kælderen, så det er muligt vandet har båret asbestfibre med sig.

-Hvornår er der sket brud på rør?

- Der findes ingen konkret historik på hvornår diverse brud og reparationer er udført. De fleste af bruddene på rør er sket for en hel del år siden. Men der er nu skærpede tiltag for at beskytte håndværkerne der arbejder med div. Sundhedsskadelige stoffer.

- Hvem er ansvarlige for hvordan arbejdet på rør har været foretaget?

Det kommer an på hvad der er lavet, hvornår og af hvem. Asbest er noget, der blev smurt på rørene før i tiden, og det er først inden for det sidste år, at der er kommet

påkrav om test for asbest før påbegyndt arbejde. Grænseværdierne for asbestforurening har ændret sig gennem årene. Mozartshus er ikke et enkeltstående tilfælde, og det at der har været fokus på asbest før rørprojektet er gået i gang er positivt over for byggeprojektet.

-Hvilken type asbest der er tale om og kan man bruge sine ting efter rengøring?

- Der er tale om støv fra brud på rør. – Ja man ville kunne bruge sine ting igen da alle effekter i de berørte rum vil blive rengjort og kan bruges igen efterfølgende.

- Bør man selv som person selv få lavet en sundheds undersøgelse?

- Jens fra HSL- Der er nogle rum hvor der var særlig megen asbest. De rum, hvor der har været ekstra eksponering, er rum 20 og 48, som man kan finde i den offentliggjorte rapport. Men det er op til beboerne selv om de ønsker et helbreds check.

- Hvor sidder asbesten?

I sin tid har man gjort rørene våde og påført asbest. Når der efterfølgende er blevet arbejdet på rørene, kan asbesten være faldet af, og noget støv kan være spredt gennem luften.

-Er det ikke en ide at få rengjort alle rør i kælderen?

Alle rør i kælderen bliver punktsaneret således at de er klar til nedtagning.

-Spørgsmål: Er der også asbest belægning rundt om varmerør i lejlighederne?

– Der er ikke testet i lejlighederne. Der er foretaget stikprøver i enkelte lejligheder for at teste for PCB og tungmetaller men ikke for asbest.

-Beboerne gør opmærksom på at de ikke har chance for at vide om der kan være asbest på rørene inde i lejlighederne.

Jens fra HSL påpeger at det er vigtigt at finde ud af, om der kunne være asbest på rørene. Beviklinger af rør i lejligheder skal selvfølgelig undersøges før asbest. Dette bliver igangsat.

Ønsker man asbest sanering af sin lejlighed står det for egen regning. Er det i forbindelse med en ombygning eller rørprojektet er det selvfølgelig.

-Kan man få oplyst værdierne af asbest i rapporten?

-Svampelaboratoriet kan ikke give værdierne, da de ikke har de præcise værdier. Hvis disse skulle findes, skulle der laves en ny undersøgelse med en anden analysemetode.

- Vil grønne rum blive saneret?

Varmerør og varmtvandsrør bliver punktsaneret.

- Vil man kunne hente ting i sin kælder?

- Der er lige nu blevet rengjort 3 kælderopgange, men man kan ikke komme til sit kælderrum før afspærringen er fjernet. Er ens kælderrum ikke afspærret kan man godt hente ting.

-Hvorfor er det kun nogle steder der er brugt Asbest isolering og ikke andre?

- Som udgangspunkt er der asbest isolering på alle varmerør og varmtvandsrør, derfor skal hele kælderen asbestsaneres.

Jens fra HSL nævner at der er asbest på alle rør i kælderen, men det er ikke alle der er brud på, så de frigiver asbest. Det er ved et brud på beviklingen, at der frigives asbest. Der er sat grænser af Arbejdstilsynet hvor meget asbest der må være i luften. Jens fra HSL skønner at de fleste rum ikke vil være over disse grænseværdier.

-Hvad med loftrum? Skal de ikke også testes?

- Der er asbest omkring varmerør på loftet, men så vidt vides er der ingen eksponerede varmerør i pulterrum.

- Hvad hvis nogle af ens ting går i stykker under asbestsaneringen? Er der en forsikring?

Man bør tjekke at ens egen husstandsforsikring er gældende, og man bør kontakte sit forsikringsselskab og gøre dem opmærksom på at der foregår en byggesag. Derudover bør saneringsfirmaet også have en forsikring, når Topdahl varsler byggeprojektet.

-Hvordan foregår rengøringen af kælderen?

-Der bliver taget et område ad gangen. Der kan blive rengjort i både røde og grønne områder.

-Er viceværten blevet orienteret om asbest? – Ja, bestyrelsen har talt med Viceværten om sagen.

- Hvordan med Tørrerum?

- 2 af 4 tørrerum er ramt. Der hvor der er lavet rørarbejder er der asbest. Brud på rør er højst sandsynligt sket i forbindelse med udskiftning af radiatorer.

- Er det nogle ordentligt virksomheder der er valgt til at sende i udbud?

- Udbuddet skal ud til 3 forskellige asbestfirmaer. Det vil blive påkrævet firmaerne at foretage kontroltjek og at de ikke er færdige med at rengøre før prøverne, viser at der er ordentligt saneret. Topdahl håber på at kunne asbestsanere i juni-juli for at kunne komme videre med rørprojektet, men det er ikke sikkert at vi kan få asbestfirmaet til at gå med til den arbejdsperiode.

-Hvornår vil rengøringen foregå?

-Så hurtigt som muligt og nok i sommerferien.

Udbuddet til rørprojektet er ved at blive udarbejdet. Rør projektet I lejlighederne kommer til at ske tidligst August og løber derfra.

Der vil blive indkaldt til en ekstraordinær generalforsamling for at godkende et nyt budget, da det tidligere udarbejdede budget er forældet. Bestyrelsesformanden opfordrer til at så mange som muligt møder op til denne generalforsamling så budgettet kan stemmes igennem så hurtigt som muligt.

Simon takker for et godt møde med godt fremmøde og opfordrer til at beboere kan kontakte bestyrelsen så længe der holdes en god tone. Bestyrelsen og rådgiver vil besvare spørgsmål så godt de kan. Men der kan godt gå lidt tid fra spørgsmål til svar.

Tak for nu og pas på hinanden.